

Inleiding

Reserves en voorzieningen bepalen in belangrijke mate de vermogenspositie en maken deel uit van het financiële beleid. Raakvlakken zijn er met bijvoorbeeld activerings- en afschrijvingsbeleid en het weerstandsvermogen.

In 2001 is er voor het laatst een nota aangeboden aan het college over reserves en in 1998 over voorzieningen. Omdat er acht jaren verstreken zijn en de ontwikkelingen niet stilstaan, is het gewenst een en ander te actualiseren.

In 2004 is het Besluit Begroting en Verantwoording Provincies en Gemeenten (BBV) ingetreden in verband met de dualisering van gemeente- en provinciebesturen. Het Besluit Begroting en Verantwoording Provincies en Gemeenten vervangt de Comptabiliteitsvoorschriften 1995 (CV 1995). De intrede van het BBV heeft gevolgen voor de indeling van reserves en voorzieningen.

Door het actualiseren van het reserve- en voorzieningenbeleid wordt beter voldaan aan de voorwaarden voor een gezond financieel beleid en wordt voldaan aan de eisen uit het BBV.

In hoofdstuk:

1. wordt in het kort omschreven wat een reserve en een voorziening is en het onderscheid daartussen verduidelijkt.
2. wordt het juridisch kader opgesomd, zoals is opgenomen in het Besluit Begroting en Verantwoording Provincies en Gemeenten. Hierbij wordt nader ingegaan op het onderscheid tussen en de bevoegdheid m.b.t. reserves en voorzieningen.
3. worden de verschillende functies van de reserves en voorzieningen belicht.
4. worden de principes benoemd, die gelden als er een nieuwe reserve of voorziening wordt gevormd.
5. wordt ingegaan op stortingen en onttrekkingen vanuit reserves en voorzieningen.
6. worden de uitgangspunten benoemd ten aanzien van onttrekkingen en toevoegingen.
7. wordt ingegaan op de ondergrens van de algemene reserve en de weerstandcapaciteit.

In bijlage 1 treft u een overzicht aan van de jaarrekening 2008 opgenomen reserves en informatie per reserve.

In bijlage 2 treft u een overzicht aan van de jaarrekening 2008 opgenomen voorzieningen en een toelichting op de voorzieningen.

In bijlage 3 zijn de van toepassing zijnde wettelijke bepalingen opgenomen.

1. Definities

1.1. Reserves

Een reserve is een vrij te bestemmen deel van het eigen vermogen.

Een nadere toelichting op deze uitleg:

Een reserve is een deel van het eigen vermogen waar de raad een bestemming aan heeft gegeven of waarvan de raad de bestemming kan wijzigen. De besteding van de benoemde gelden ligt niet vast, maar kan door de raad 'naar believen' voor andere doelen worden bestemd. Reserves worden gevormd of benut zonder dat het invloed heeft op het exploitatieresultaat.

1.2. Voorzieningen

Een voorziening is een deel van het vreemde vermogen, welke gereserveerd is voor toekomstige lasten, tekorten, risico's of verplichtingen die voortvloeien uit de voorbije periode.

Een nadere toelichting op deze uitleg:

Een voorziening wordt als het ware gezien als een saldo van toekomstige lasten (een schuld) en is daarom een onderdeel van het vreemd vermogen. De besteding van de hier benoemde gelden ligt min of meer vast (toekomstige lasten, tekorten, verplichtingen), omdat de toekomstige lasten onvermijdelijk zijn en de risico's reëel zijn ingeschat. Een wijziging van een dotatie of onttrekking in de voorziening leidt tot een aanpassing van de kosten en daarmee het exploitatieresultaat.

2. Juridisch kader

In aanvulling op hoofdstuk 1 vloeit rondom reserves en voorzieningen veel beleid voort uit het BBV. Deze Algemene Maatregel van Bestuur bevat een aantal duidelijke bepalingen.

2.1. Reserves

Reserves zijn vermogensbestanddelen die als eigen vermogen zijn aan te merken. Bedrijfseconomisch gezien zijn reserves vrij te besteden, al kan de politiek aan reserves een bepaalde bestemming geven. Op grond van artikel 43 van het BBV moeten de reserves in de balans worden onderscheiden naar:

- a. de algemene reserve;
- b. bestemmingsreserves, die dienen om ongewenste schommelingen op te vangen in de tarieven, die aan derden in rekening worden gebracht, maar die niet specifiek besteed hoeven te worden;
- c. overige bestemmingsreserves.

Een bestemmingsreserve is een reserve, waar de gemeenteraad een bepaalde bestemming aan heeft gegeven.

Een nadere toelichting op bovenstaande:

Tot de algemene reserves worden gerekend alle reserves, niet zijnde een bestemmingsreserve. Onder een bestemmingsreserve wordt verstaan een reserve waaraan door het algemeen bestuur een bepaalde bestemming is gegeven.

Tot de bestemmingsreserve worden ook gerekend:

- de egalisatierekeringen die dienen om ongewenste schommelingen in de tarieven die aan derden in rekening worden gebracht wegens door de organisatie geleverde prestaties;
- de egalisatierekeringen voor investeringsbijdragen die zijn bedoeld om ontvangen investeringsbijdragen gedurende de gebruiksduur van het investeringsgoed in jaarlijkse termijnen ten gunste van de rekening van baten en lasten te laten komen.

Het onderscheid tussen de algemene reserve en bestemmingsreserve is gebaseerd op politieke beslissingen en juridische dan wel morele argumenten. Zodra de politiek aan een reserve een bepaalde bestemming heeft gegeven of een reserve gebonden is door voorwaarden gesteld door een geldgever (legaat, subsidie, investeringsbijdrage) is er sprake van een bestemmingsreserve, de reserves zonder een dergelijk oormerk vormen tezamen de algemene reserve.

Vrij besteedbaar zijn van reserves

Een ander onderscheid dat bij reserves kan worden gemaakt is dat naar vrije reserves en dekkingsreserves.

Reserves die gebruikt worden voor de structurele dekking van exploitatie-uitgaven dienen te worden aangeduid als dekkingsreserve; reserves waarvan de besteding geen consequenties heeft voor de exploitatie worden vrije reserves genoemd.

Het onderscheid hangt dus af van de eventuele gevolgen die het beschikken over een reserve heeft voor de exploitatierekening.

Voor de besluitvorming over de besteding van reserves is het dus noodzakelijk inzicht te hebben in de mogelijk budgettaire consequenties daarvan.

Dat inzicht zou kunnen worden geboden door per reserve te vermelden:

- welke opbrengsten samenhangen met die reserve en
- wat met die opbrengsten is gedaan:
 - toegevoegd aan de reserve, of
 - (geheel of gedeeltelijk) gebruikt ter incidentele of structurele dekking van exploitatielasten.

Stille reserves

Tenslotte kan ook nog de 'stille reserve' worden onderscheiden. De stille reserve is geen tastbare reserve. De stille reserve is het verschil tussen de actuele waarde van activa en de boekwaarde. Het gaat hier overigens om niet bedrijfsgebonden activa (bezittingen). Dit houdt in dat deze bezittingen kunnen worden afgestoten zonder dat het functioneren van de organisatie in het geding komt. Te denken valt aan woningen en andere panden die niet bijdragen aan het realiseren van de gemeentelijke doelstellingen en aan de reële waarde van effecten. De stille reserves worden in de begroting en de jaarrekening wel zichtbaar gemaakt, namelijk in de paragraaf over het weerstandsvermogen.

2.2. Voorzieningen

In artikel 44 van het BBV wordt de definitie van voorzieningen weergegeven. Voor de definitie is aansluiting gezocht bij Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek.

Voorzieningen zijn passiefposten op de balans:

- die een schatting geven van de voorzienbare lasten in verband met risico's en verplichtingen, niet zijnde voorschotbedragen van Europese en Nederlandse overheidslichamen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel;
- waarvan de omvang en of het tijdstip van optreden min of meer onzeker zijn;
- die oorspronkelijk samenhangen met de periode voorafgaande aan die datum.

Op grond van artikel 44 van het BBV worden voorzieningen gevormd wegens:

- a. verplichtingen en verliezen, waarvan de omvang op de balansdatum onzeker is, maar welke omvang wel redelijkerwijs geschat kan worden;
- b. op de balansdatum bestaande risico's met betrekking tot bepaalde te verwachten verplichtingen of verliezen waarvan de omvang redelijkerwijs geschat kan worden;
- c. kosten die in een volgend jaar zullen worden gemaakt, mits:
 - het maken van die kosten zijn oorsprong vindt in het (lopende) jaar of in een voorafgaand jaar en
 - de voorziening strekt tot een gelijkmatige verdeling van lasten over een aantal jaren.

Er is een drietal categorieën voorzieningen, te weten:

- voorzieningen voor verplichtingen en risico's;
- voorzieningen ter egalisering van kosten;
- voorzieningen voor middelen van derden waarvan de bestemming gebonden is.

Voorzieningen voor verplichtingen en risico's

Kenmerkend voor deze voorzieningen is dat:

- deze moeten worden gevormd door het nemen van een last;
- deze een verplichte bestedingsrichting hebben;
- tot het vreemd vermogen behoren.

Het gaat bij die voorzieningen om min of meer onzekere verplichtingen die te zijner tijd tot schulden kunnen worden, zoals garantstellingen en dergelijke, of om voorzieningen die een schatting betreffen van de lasten voortvloeiend uit risico's die samenhangen met de bedrijfsvoering, zoals rechtsgedingen, reorganisaties en dergelijk. Posten als schulden en transitoria vallen niet onder het begrip voorzieningen omdat daarbij geen onzekerheid bestaat over de omvang van de verplichting.

Voorzieningen ter egalisatie van kosten

Deze voorzieningen worden gevormd ter egalisering van de in de tijd onregelmatig gespreide kosten, zoals groot onderhoud. Op facultatieve basis kunnen dergelijke voorzieningen worden gevormd, mits:

- sprake is van kosten die in een volgend begrotingsjaar zullen worden gemaakt maar waarvan de oorsprong wel (mede) ligt in het begrotingsjaar of in een voorafgaand begrotingsjaar;
- de voorziening strekt tot een gelijkmatige verdeling van de lasten over een aantal begrotingsjaren.

Het gaat van over (toekomstige) lasten waar de gemeente niet onderuit kan. Hierbij valt met name te denken aan het terugkerende onderhoud van kapitaalgoederen, zoals wegen, waterwegen, riolering en gebouwen. Het vormen van een voorziening is in dit geval niet verplicht; er kan ook voor gekozen worden de ongelijkmatig gespreide lasten in de komende begrotingsjaren te nemen als ze zich manifesteren.

Als wordt besloten tot het instellen van een voorziening dient wel aan een aantal eisen te worden voldaan:

- Voorzieningen die worden gevormd om (groot) onderhoud van een kapitaalgoed over een aantal jaren te egaliseren alleen kunnen worden ingesteld en gevoed op basis van een beheerplan van het desbetreffende kapitaalgoed. Dit beheerplan dient periodiek te worden geactualiseerd.
- Het beheerplan dient financieel te zijn getoetst. Tevens moeten het beheerplan, de stand van de voorziening en de dotatie eraan op elkaar aansluiten. Indien er geen (recent) beheerplan aanwezig is, is het vormen van een voorziening voor groot onderhoud dus niet toegestaan. Wel is het dan mogelijk om een bestemmingsreserve te vormen.

Voor de gevolgen van toekomstige gebeurtenissen, die niet in causale relatie staan tot het bedrijfsgebeuren in de periode voorafgaande aan de balansdatum, kunnen geen voorzieningen worden gevormd.

Voorzieningen voor middelen van derden waarvan de bestemming gebonden is Middelen van derden waarvan de bestemming gebonden is, worden geclassificeerd onder de voorzieningen. Dit geldt ook voor schenkingen met een specifieke bestedingsverplichting, voor zover deze niet in het jaar van verkrijging worden besteed. Een legaat dat is ontvangen met als bepaling dat de opbrengst van de belegging ervan wordt aangewend voor een specifiek doel dient ook als voorziening te worden verantwoord. De opbrengsten van het legaat worden als bate in de exploitatie meegenomen en de uitgaven als last. Een eventueel positief saldo in enig jaar dient aan de voorziening te worden toegevoegd.

2.3. Verschil tussen reserves en voorzieningen

Het belangrijkste verschil tussen reserves en voorzieningen is, dat reserves tot het eigen vermogen behoren en voorzieningen tot het vreemd vermogen.

In de CV 1995 werden drie soorten bestemmingsreserves onderscheiden, namelijk:

1. reserves waaraan door de raad een bepaalde bestemming is gegeven;
2. de nog niet bestede middelen verkregen van derden met een specifieke aanwending;
3. de zogenaamde egalisatierekeningen.

Zolang de bestemming veranderd kan worden, is er sprake van een (bestemmings) reserve; zodra dit niet meer kan is er sprake van een voorziening. Aan voorzieningen kleeft een verplichting. De aanwending van reserves is vrijblijvender, omdat de raad een besluit kan nemen over een andere aanwending. Vanwege dit verschil is besloten om de middelen van derden waarvan de aanwending is gebonden voortaan onder voorzieningen te laten vallen. Vroeger werden deze middelen onder de CV 1995 gerekend tot de reserves, sinds de invoering van het BBV behoren de nog niet bestede middelen verkregen van derden met een specifieke aanwending tot de voorzieningen, met uitzondering van de voorschotbedragen verkregen van het EU, het Rijk en de provincies voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die ter dekking dienen voor de lasten

van volgende begrotingsjaren. Deze middelen moeten met ingang van begroting en jaarrekening 2008 worden opgenomen onder de overlopende passiva.

2.4. Bevoegdheid tot het instellen van reserves en voorzieningen

De raad stelt reserves in en besluit tot mutaties daarin. De verwerking daarvan vindt plaats in het resultaatbestemmende deel van de begroting en/of jaarrekening. Het BBV schrijft voor dat de mutaties in de reserves apart zichtbaar gemaakt moeten worden. Alleen die mutaties waaraan een raadsbesluit van voor 31 december ten grondslag ligt mogen in de jaarrekening worden verwerkt.

De raad stelt de voorzieningen in, en besluit tot dotaties daaraan, via de vaststelling van de programma's, dus in het resultaatbepalende deel van de begroting en/of de jaarrekening. Voorzieningen hebben een verplichtend karakter. De uitgaven worden rechtstreeks afgeboekt van een voorziening. De uitvoering van het programma, en daarmee verloop van de voorzieningen, wordt toegelicht in de begroting en de jaarstukken.

3. De functies van reserves en voorzieningen

Voordat er wordt ingegaan op hoe er met reserves en voorzieningen omgegaan dient te worden, wordt er eerst inzicht gegeven in de functies van reserves en voorzieningen. Hierbij zijn de volgende functies te onderscheiden:

1. de bufferfunctie
2. de bestedingsfunctie
3. de egalisatiefunctie
4. de inkomensfunctie

Bufferfunctie

De belangrijkste functie van het eigen vermogen is de bufferfunctie. Reserves behoren tot één van de instrumenten om niet kwantificeerbare risico's af te dekken. Reserves maken, naast eventuele onbenutte belastingcapaciteit en ruimte in de begroting, onderdeel uit van de weerstandscapaciteit.

Bestedingsfunctie

De bestemmingsreserve is een reserve, welke gevormd zijn voor een bepaald doel. Deze middelen zijn zonder toestemming van het bestuur niet vrij aanwendbaar voor andere zaken. Periodiek zal bekeken moeten worden of de omvang en bestemming nog adequaat zijn.

Egalisatiefunctie

Reserves kunnen een egalisatiefunctie hebben. Dit betekent dat de lasten en baten over de jaren heen, regelmatig ten laste/ten gunste van de exploitatiebegroting worden gebracht om pieken en dalen op te vangen. Voorwaarde is wel dat er een inhoudelijk meerjarenperspectief moet zijn geschetst.

Voorzieningen met een egalisatiefunctie kunnen slechts gevormd zijn om de onderhoudslasten van een kapitaalgoed over een aantal jaren te egaliseren en de voorziening gevoed wordt op basis van een beheerplan. Dit beheerplan dient periodiek te worden geactualiseerd.

Inkomensfunctie

Reserves hebben een inkomensfunctie als de bespaarde rente gebruikt wordt als structureel budgettair dekkingsmiddel. In verband met de beperkte aanwendbaarheid van dit soort reserves, wordt ook wel gesproken van 'geblokkeerde' reserves.

4. Vorming van nieuwe reserves en voorzieningen

Naast hetgeen reeds als wettelijke verplichting geldt, is er ook een eigen beleid met betrekking tot het vormen van nieuwe reserves en voorzieningen. Hieronder wordt het eigen beleid beschreven.

Hierbij gelden in het algemeen de volgende principes:

- Het instellen van nieuwe reserves zullen altijd ter besluitvorming aan de raad worden voorgelegd.
- Reservevorming is geen doel op zich, maar er dient wel een specifieke doelstelling te zijn waarvoor de middelen zijn gereserveerd. De doelstelling moet helder geformuleerd zijn.
- Nieuwe reserves worden gecreëerd als:
 - een bepaald doel of activiteit moet worden gerealiseerd, waarvan de uitvoering zich over meerdere jaren uitstrekt. Hierbij kan gedacht worden aan een nieuw beleidsplan;
 - opvangen van fluctuaties in de exploitatie, omdat de uitgaven een niet evenredig verloop hebben.

Voorgesteld wordt:
Akkoord gaan met de hier boven genoemde in het algemeen geldende principes.

Het vormen van voorzieningen is verplicht voorgeschreven (zie 2.2). De raad heeft door het verplichtende karakter in de praktijk weinig ruimte om keuzes te maken bij de allocatie van middelen. In overweging nemende dat de raad een kaderstellende rol heeft en het college een uitvoerende, ligt het meer voor de hand deze bevoegdheden bij het college is gepositioneerd. Om de kaderstellende rol van de raad in acht te nemen, dient het instellen van een voorziening te passen binnen de door de raad gestelde beleidsmatige en financiële kaders.

Voorgesteld wordt:
De bevoegdheid tot het instellen van een voorziening neerleggen bij het college, onder de voorwaarde dat een en ander past binnen de door de raad gestelde beleidsmatige en financiële kaders.

5. Saldi van reserves en voorzieningen

Het vormen van reserves en voorzieningen legt beslag op de bestedingsruimte. Aan het hebben en aantrekken van financiële middelen zijn kosten en risico's verbonden. Het is zodoende belangrijk dat de reserve op grond van een specifieke doelstelling wordt gevormd en niet onnodig is.

Voorgesteld wordt:
Er wordt gestreefd naar een adequate hoogte van de reserves in relatie met de specifieke doelstelling en/of weerstandsvermogen, met inachtneming van het voorzichtigheidsprincipe.

6. Storting en onttrekking vanuit reserves en voorzieningen

6.1 Reserves

Een toevoeging aan een reserve geschiedt altijd in het kader van resultaatbestemming en worden altijd via het programma verantwoord. Het rechtstreeks boeken van bestedingen ten laste van reserves is niet toegestaan. In de hoofdlijnennotitie resultaatbestemmen 2007 van de Commissie BBV is bepaald, dat toevoegingen en onttrekkingen aan elk van de bestemmingsreserves tot maximaal het bedrag dat via de begroting (wijziging) door de raad is goedgekeurd. Verder kunnen er raadsbesluiten zijn die nog in het lopende begrotingsjaar ten gunste of ten laste van een specifieke bestemmingsreserve mogen worden gebracht. Om een juist inzicht te krijgen in de baten en lasten van een door de raad benoemde programma worden op de volgende pagina enkele uitgangspunten benoemd.

Voorgesteld wordt:

- Bij storting aan reserves wordt de storting toegewezen aan het programma, waaruit het geld beschikbaar komt.
- Bij onttrekking vanuit de reserves, wordt de onttrekking toegewezen aan het programma, waarvoor het geld ter beschikking wordt gesteld.
- Indien onttrekkingen gebruikt worden voor algemene dekkingsmiddelen, wordt de onttrekking toegewezen aan programma 10 (algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien).
- Storting en onttrekking van renten aan reserves zijn algemeen van aard en worden zodoende toegewezen aan programma 10 (algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien).

6.2 Voorzieningen

Ten aanzien van voorzieningen wijkt het beleid niet af van de wettelijke bepalingen zoals opgenomen in het Besluit Begroten en Verantwoord 2004 (zie bijlage 2). Door de commissie BBV heeft daarnaast een aantal stellige uitspraken gedaan over de toepassing van het BBV. Relevant voor deze notitie is dat voorzieningen die gevormd zijn om de onderhoudslasten van een kapitaalgoed te egaliseren, alleen ingesteld en gevoed kunnen worden op basis van een periodiek geactualiseerd beheerplan.

7. De ondergrens van de algemene reserve

7.1. Algemeen

In 1996 is besloten dat een deel van de algemene reserve aanwezig dient te zijn als weerstandsvermogen. Het weerstandsvermogen is het vermogen van de gemeente om niet structurele financiële tegenvallers op te kunnen vangen teneinde haar taken te kunnen voortzetten.

In de notitie van eind 1996 zijn drie berekeningswijzen aan de orde gesteld:

- 1) Op basis van de Financiële Verhoudingswet.
- 2) Op basis van richtlijnen van de Provincie.
- 3) Een percentage van de totale lasten van de begroting.

Er is op dat moment gekozen voor optie 1. De ondergrens is bepaald op fl. 1.500.000,- (€ 680.670,-).

De frequentie van de bepaling van de ondergrens is op 4 jaar gesteld, zijnde de lengte van de WOZ tijdvlakken.

De eerste herziening volgde in 2001. De ondergrens van de algemene reserve is bepaald op fl. 2.400.000 en ingaande per 2002 op € 1.100.000.

De tweede herziening volgde in 2005. Op basis van de berekening door middel van optie 1 kwam de ondergrens uit op € 835.000. De raad heeft echter besloten om de ondergrens op € 1.100.000 te handhaven. Daarnaast is ook de frequentie aangepast; de frequentie is gekoppeld aan de zittingsperiode van de gemeenteraad en niet aan de WOZ tijdvlakken. Er vindt een bepaling plaats in 2007, in 2010 en vervolgens om de 4 jaar.

De derde herziening volgde in 2007. Ook nu is het berekende bedrag op basis van optie 1 aan de lage kant, namelijk € 940.000. Het advies is om wederom de ondergrens op € 1.100.000 te handhaven; de raad volgt dit advies.

7.2. Aanpassen berekeningsmethodiek

Er zijn diverse redenen te noemen om de berekeningmethodiek aan te passen:

- 1) De afgelopen twee vaststellingen van de ondergrens van de algemene reserve is afgeweken van de gekozen berekeningsmethodiek in 1996. Beide uitkomsten waren aan de lage kant en zijn hierdoor niet vastgesteld. De bruikbaarheid van de methodiek wordt hiermee dan ook in twijfel getrokken.
- 2) De ondergrens is op dit moment niet inzetbaar als controle instrument, maar kan dit wel zijn.
- 3) De onbenutte belastingcapaciteit zit nu zowel in de berekening van het weerstandcapaciteit als in de ondergrens. Het is logisch de onbenutte belastingcapaciteit uit de ondergrens te halen, aangezien deze thuishoort bij het weerstandcapaciteit.
- 4) Als de omzet een stuk hoger wordt, zoals bijvoorbeeld in 2009 het geval is door bouwgrondexploitatie, komt de ondergrens hoog uit en ontstaan er problemen als het gaat om het vrij aanwendbare deel van de algemene reserve.

7.3. Nieuwe berekeningsmethodiek

Een andere invalshoek is om de hoogte van de algemene reserve afhankelijk te laten zijn van de totale omvang van de lasten van de begroting. Een exploitatietekort (lasten zijn hoger dan de baten) wordt immers ten laste van de algemene reserve gebracht. Deze berekeningsmethodiek is eerder in 1996 ter sprake is gekomen, maar toen is er gekozen om de ondergrens die voortvloeit uit de Financiële Verhoudingswet te hanteren.

Voordelen voorgestelde berekeningsmethodiek:

- eenvoudig vast te stellen en beter te verklaren
- te gebruiken als politiek (controle) instrument
- groeit mee met de groei van de gemeente
- de onbenutte belastingcapaciteit komt niet meer in de berekening van de ondergrens voor en wordt dus niet meer dubbel meegenomen
- goede vergelijking mogelijk met andere gemeenten

Als we de ondergrens van 2006 delen op de totale lasten in 2006, komt het percentage uit op 8,5%. In onderstaande overzichten kunt u het verloop van de weerstandsvermogen bekijken op basis van deze methodiek. De berekeningen zijn gebaseerd op de begrote gegevens, dus niet de werkelijke gegevens.

De hoogte van het vrij besteedbare deel van de algemene reserve:

	Totaal aan lasten	Stand algemene reserve per 1/1	Ondergrens = 8,5%	Vrij besteedbare deel algemene reserve
2006	€ 29.680.320	€ 2.614.504	€ 2.522.827	€ 91.677
2007	€ 29.817.574	€ 2.836.560	€ 2.534.494	€ 302.066
2008	€ 16.959.549	€ 2.460.725	€ 1.441.561	€ 1.019.164
2009	€ 24.817.702	€ 2.317.299	€ 2.109.505	€ 207.794

Weerstandcapaciteit op basis van nieuwe methodiek:

	Vrij besteedbare deel algemene reserve	Stille reserve	Onbenutte belastingcapaciteit	Onvoorzi en	Weerstandcapaciteit
2006	€ 91.677	€ 1.966.382	€ 643.613	€ 42.500	€ 2.744.172
2007	€ 302.066	€ 1.758.541	€ 736.194	€ 42.500	€ 2.839.301
2008	€ 1.019.164	€ 2.183.252	€ 755.523	€ 42.500	€ 4.000.439
2009	€ 207.794	€ 2.651.726	€ 383.483	€ 42.500	€ 3.285.503

Vergelijking weerstandcapaciteit oude en nieuwe methodiek:

	Oude methodiek	Nieuwe methodiek	Verschil
2006	€ 4.166.999	€ 2.744.172	€ 1.422.827
2007	€ 4.273.795	€ 2.839.301	€ 1.434.494
2008	€ 4.342.000	€ 4.000.439	€ 341.561
2009	€ 4.295.008	€ 3.285.503	€ 1.009.505

Het gebruik van de nieuwe methodiek zorgt ervoor dat er het vrij aanwendbaar deel met betrekking tot de algemene reserve en de weerstandcapaciteit lager uitkomt dan op basis van de tot nu toe gebruikte methodiek. Of dit problemen oplevert, is afhankelijk van het financiële gevolg van te benoemen risico's.

Door de weerstandcapaciteit af te zetten tegen het verwachte financiële gevolg van alle risico's, kan de ratio weerstandsvermogen worden berekend. Het weerstandsvermogen geeft aan hoe robuust de begroting is. Dit is van belang wanneer zich een financiële tegenvaller voordoet. Door aandacht voor het weerstandsvermogen kan worden voorkomen dat een financiële tegenvaller dwingt tot bezuinigen. Het weerstandsvermogen is voldoende als financiële tegenvallers goed opgevangen kunnen worden en het saldo van de weerstandcapaciteit minus risico's positief is. Voor het beoordelen van het weerstandsvermogen is inzicht nodig in de omvang en in de achtergronden van de risico's in relatie tot de aanwezige weerstandcapaciteit. In het verlengde van de wijziging van de ondergrens, is het voorstel de ratio weerstandsvermogen te verhogen van 1,8 naar 2,0. Volgens de waarderingstabel die de Universiteit Twente in samenwerking met Nederlands Adviesbureau voor Risicomanagement heeft opgesteld, betekent dit een kwantificering 'ruim

voldoende', maar neigt de waardering naar de kwantificering 'uitstekend' (zie onderstaande tabel).

Ratio betekenis	
> 2,0	Uitstekend
1,4 - 2,0	Ruim voldoende
1,0 - 1,4	Voldoende
0,8 - 1,0	Matig
0,6 - 0,8	Onvoldoende
< 0,6	Ruim onvoldoende

Voorgesteld wordt:

- de berekeningsmethodiek voor het vaststellen van de ondergrens van de algemene reserves wijzigen met ingang van 2009.
- de ratio weerstandcapaciteit aanpassen van 1,8 naar 2,0.